

På lokallagsmøte i Jambiani

Sør for ekvator, på Afrikas østkyst, ligger de to øyene Pemba og Nguja som til sammen utgjør Zanzibar. Siden 2004 har NFU deltatt i bistandsprosjekter her. Ett av prosjektene er å bygge opp en søsterorganisasjon etter mønster av NFU. Et annet handler om å utvikle inkluderende opplæring i barneskolen.

TEKST OG FOTO: GRETE MÜLLER

Deltakerne på møtet i lokallaget i Jambiani.

Jambiani

En av de mange, små landsbyene på østkysten av Nguja, den sørligste av Zanzibar-øyene, heter Jambiani med 5700 innbyggere. Landsbyen strekker seg fem kilometer langs en kyststripe med kritthvit sand. Hit er jeg kommet for å besøke stedets lokallag, og for å lære litt om hvordan det er å være foreldre til barn med funksjonshemming på Zanzibar.

Lokallaget holder møtene sine i et lite klasserom i landsbyens skole. Det sitter omtrent 30 foreldre, pårørende og noen ungdommer med funksjonshemming på gulvet. Landsbyhøvdingen er også til stede. Under presentasjonsrunden legges det betydelig vekt på hans posisjon i landsbyen.

Ulike arbeidsoppgaver

Lokallaget satser på ulike tiltak for å

skaffe arbeid og litt inntekt til personer med funksjonshemninger. Å kunne bidra til livsopphold ved eget arbeid er viktig for bli akseptert og verdsatt av lokalsamfunnet. Gammelt håndverk som å lage tau av kokosnøttskall er en aktivitet som er blitt populær.

Metoden går ut på å putte tomme kokosnøttskall i en tøysekk som graves ned på stranden. Der ligger den og godgjør seg til fibre i kokosnøttskallet har løst seg opp. Da er fibre klare for å bli banket og bearbeidet videre til solid tauverk. Tau kan anvendes til så mangt. En måte er å binde opp sjøgressplanter til rekker av pinner som utgjør en sjøgressfarm. Sjøgressplantene kan høstes og brukes til mat. Plantene står i rekker langs et slags gjerde, på grunt vann – flere hundre meter fra land. To ganger i døgnet kan man gå tørrskodd ut til sjøgressplantene, før havet flør til og sjøgresset forsvinner

under havflaten. Hver morgen når sjøen har trukket seg tilbake, samler kvinnene i landsbyen sjøgress som havet har revet løs og lagt fra seg på stranden. En type sjøgress havner på middagsbordet som salat, en annen sort tørkes på bananblader og males opp for å anvendes i bakverk.

Medlemsverving

Jeg spør om lokallaget har planer om nye aktiviteter. Da får jeg til svar at det er mange familier med medlemmer med funksjonshemming i landsbyen som ikke er medlemmer i lokallaget. Derfor vil de nå prioritere medlemsverving og satse på å bli en enda sterkere interessegruppe. Vi hjelper blant annet familiene med å skaffe klær til barna. Her er mange fattige familier og mange barn har funksjonshemninger.

Styret i lokallaget samarbeider med den vennlige høvdingen og med landsbyens helsestasjon. Dersom nye barn blir født med ryggmargsbrokk, har lokallagets sekretær kompetanse til å gjenkjenne symptomene. De lokale helsemyndighetene på stedet har gitt henne ansvar for å melde fra om at barnet trenger sykehusbehandling og operasjon. Penger til medisiner er vanskelig å skaffe for folk flest. Spesielt kostbare er den type medisiner som skal kontrollere eller redusere epilepsianfall. ZAPDD arbeider for at myndighetene skal betale en del av utgiftene. Epilepsimedisin er heller ikke lett å få tak i. Bare ett av de sentrale sykehusene har anledning til å levere ut slike medikamenter.

Turer og studiebesøk

Jeg forteller om arbeidet som lokallaget hjemme i Haugesund driver – om turer og hyggelige tilstelninger for personer med utviklingshemning. Samme slags aktiviteter driver også lokallaget i Jambiani med. De reise av og til på studiebesøk til andre lokallag for å få nye ideer. Og fester arrangerer de etter fasten – Ramadan. Da skal hele landsbyen være med.

- Lokallaget hjemme har også jevnlig møter med Haugesund kommune for å ta opp saker som er viktige for

medlemmene, tilføyer jeg. Men også på det interessepolitiske feltet har lokallaget i Jambiani sine egne strategier. Forskjellen er at her nede er det landsbyhøvdingen som opptrer som alliert og tar opp saker som ellers kan være vanskelig å løse for den enkelte familie.

Samme utfordringer

En eldre landsbyhøvding med barket hud setter seg på scooteren og ruser opp motoren. Et par kyllinger flakser forskremt til side og unngår så vidt en tragisk skjebne!

I skinnet fra det vakre lyset til en dalende kveldsol sier jeg “goodbye” til Jambiani. Om levemåten er forskjellig, deler lokallagsmedlemmene her mange av de samme utfordringene som foreldre til barn med utviklingshemning hjemme i Norge. Både medlemmene i Jambiani og innen NFU har erfart at skal vi sikre gode levekår for familier med medlemmene våre, må vi jobbe og stå solidarisk sammen! Vi lever ikke bare for oss selv her i verden.

Grete Müller og en av deltakerne.

Skoleelever – her forevige i det lille klasserommet.

Juma på sommerskolen

Hvert år tilbys det ulike kurs på bachelor- og masternivå ved den Internasjonale Sommerskolen ved Universitetet i Oslo. 550 studenter fra nesten 100 land tilbringer sommeren på Blindern. Juma Salim Ali fra Zanzibar var en av dem.

TEKST OG FOTO: HELENE T. STRØM-RASMUSSEN

Han var med å opprette Zanzibar Association for Persons with Intellectual Disabilities (ZAPDD) på slutten av 90-tallet. I dag jobber han i Utdanningsdepartementet i en egen enhet for inkluderende utdanning, i tillegg til at han er styremedlem i ZAPDD.

Kurset han har tatt heter Special Needs Education, gir 15 studiepoeng og kunnskap om barnerettigheter og ulike hindre for læring – med fokus på den enkelte elev. Klassen har fungert som et diskusjonsforum der studentenes bakgrunn og erfaringer har dannet grunnlag for diskusjonen. I gruppa til Juma var det studenter fra Malawi, Slovakia, Palestina, Pakistan, Serbia, Zambia og Kenya. Juma lot seg blant annet fascinere av den norske læringsmodellen der forholdet mellom lærer og elev er mer interaktivt og der gruppearbeid og presentasjoner er vanlig.

Under sitt opphold i Oslo var Juma Salim Ali blant annet i Frognerparken